

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold.,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofoje 1 gold. 50 kr.

Vredništvo in opravištvostva sta v Alojznicah.

O stališči cerkvene poezije in glasbe.

Cerkvena poezija in glasba ste v naj tesnejši zvezi z liturgijo. Liturgija sv. cerkve je se ve da vse kaj višjega, kakor poezija in glasba v navadnem smislu: ona je djanje, djanje Krista samega v njegovi cerkvi in ž njo; pa to djanje, naj si bo že daritev, ali molitev, ali blagoslovljenje, ali posvečenje, se izraža poleg delovanja tudi v besedi in glasu ter to načinom, ki daleč presega vsako poezijo in glasbo. Liturgični tekst, liturgično petje je, kar najprej umevamo pod cerkveno poezijo in glasbo, pa poezijo in glasbo tukaj povzamemo v njunem najvišjem, djal bi, idealnem pomenu.

Celo sv. leto, kakor ga cerkev v svojem liturgičnem tekstu praznuje, se po vsi pravici lahko imenuje velikanski Božji pesniški umotvor, popolen po zapopadku in obliki; in tako vsaka doba tega leta in ne manj vsak posamezni dan od največjih najslavnostnih praznikov do posameznih najnižjih godov. Psalmi in himne, blažila, antifone in rezponzorija, verzikeljni in berila iz sv. pisma so najčistejši, poezija; so poezija sv. Duha in od Božjega Duha samega navdihnjene cerkve. Stari so vedeli, da nihče ne more biti pravi pesnik, razun če je prorok, mož, ki občuje z Bogom; in tudi mi vemo, da pesnika ne dela ne narava, ne vednost, ne ljubezen, ampak višji, Božji čut, ki ga znotraj vzbuja in uči. Cerkev Božja pa je od Boga razsvetljena oznanovalka Večnega, je s Kristom vselej in brez nehanja občujoča nevesta, in občevanje njeno je nikdar nehajoča svatovščina v daritvi in molitvi, in zato ji postane beseda na njenih ustnicah pesen, visoka pesen, zato ima njena liturgija skoz in skoz pesniški značaj. *)

Da bi se pa vidilo, kako ne človeški, ampak Božji Duh je v tem njeni učenik, govori posebni jezik, ki mertev za navadno občevanje, je le v nji živ ostal in v tem jeziku se ona poslužuje večjidel onih svetih rekov in pesem, katere ji je sv. Duh sam že v stari zavezi v obliko pripravil, da jo ona zdaj v novi zavezi sè svojim novim pravim zapopadkom napolni in povzdigne k najvzvišenejši poeziji, katero popolnoma umejo le njeni svetniki.

*) Ginljivo se kaže ta notranji nagon k pesniški obliki ob nekterih praznikih, ob katerih čisto jezik v antifonah in rezponzorijih naenkrat preide na merilo in rimo. Glej n. pr. Fest. VII. Dolor. B. V. M. Respons. VIII. Lect. ali Fest. Lanceae et Clavorum skoraj v vsih delih in dr.

Med petjem angeljskim prišel je Gospod na svet (Luk. 2, 13.) in ko je šel z njega v trpljenje in smert, zgodilo se je to, ko so hvalno pesem speli. (Mat. 26, 30. Mark. 14, 26.) To je vodilo tudi cerkvi, ko slavi življenje in djanje svojega Gospoda, ponavlja je od začetka do konca: Njena sveta poezija naj je tudi sveto petje.*) Isto tirja pa tudi značaj njene poezije sam. Vsaka prava poezija je tudi glasba; pesen mora svojo lastno melodijo že sama v sebi nositi in treba ji je počakati le trenutka, da jo jezik tako izgovori, kakor jo je poprej slišal duh pesnikov. Tako, kakor pesen po tem notranjim sluhu prav izgovorjena, je tudi njena melodija: prva in edino resnična melodija je melodija jezikova. Ta melodija, katero navdušenje in slovesno prednašanje v njenih glasovih za čas, djal bi, zadržuje in veže, je petje in glasba. Glasba je praznična obleka poezije. Ker je pa verska svečanost vernemu človeku najvzvišenejši, ravno zato ni naroda, ki bi v svoji službi Božji ne bil imel poezije, in v petje promenjene poezije, glasbe. To je začetek in bistvo: petje; glasbeno orodje ni pred petjem, ampak iz njega in ž njim, in spominja petja celo tam, kjer ga samo propoveda, in bodi si še tako nepopolno. Ljudstvo Božje v stari zavezi imelo je svojo sveto glasbo za obhajanje službe Božje, zato, ker je za ono imelo tudi svojo sveto poezijo; cerkev Kristova ima sveto glasbo, ker vsa njena liturgija, najdoveršnejša služba Božja, je prevzvišena poezija. Glasba je vsa njena liturgija. Kje je kaj v cerkvi, kar bi se ne bilo proslavilo v petje? Odprite cerkvene liturgične knjige, Breviar, in pri vsaki antifoni najdete zraven zaznamovan ton glasbe**), horo za horo, dan za dnevom, teden za tednom, eno dōbo cerkvenega leta za drugo; in tako prepeva svoje bogato se menjajoče himne, antifone in psalme i. t. d. Preglejte njene misalije in gradualne knjige in tudi tukaj so vsi introiti, graduali, offertoriji in komunije, berila, nesprenljivi deli sv. maše, kakor Gloria, Credo, Sanctus i. t. d., postavljene v melodije za petje k vsaki svečanosti. Vzemite v roko rimski Rituale, Pontifikale i. t. d., in vsak obred, od posvečevanja cerkvá noter do blagoslovljenja njive Božje in gomile, ima v vsih svojih delih tudi svoje zato pripravne napeve, tako stare, kakor so stari ti obredi sami.

Vsa cerkvena liturgija je glasba. In da bi nihče ne preslišal, da tudi ta njena glasba ni od posvetnega duha, ampak od duha Božjega, poje cerkev svoje posebno petje, ki je postalo ptuje navadni rabi, ali v rabo nji za vsaki čas, in ona poje v onih glasih in napevih, kakor je Božji Duh v predpodobnem Jeruzalemu po kraljevem pevci ji sam pripravil, da jih rabi v pesmih novega Siona in jih spopolni.

Iz teh premišljevanj je jasno, kaj je umevati pod cerkveno poezijo in glasbo. Obe ste neposredno v zvezi sè samo liturgijo in kakor ta, ste tudi one vzvišeni nad vsako šego časa, nad vsako samovoljnost. One niste tu le, da bi kerš. občino spodbujali, ker bi potem po njeni omiki in njenem okusu potrebovali spremembe, one ste od tega neodvisne. Se ve da je res, da daritev in molitev sv. cerkve se ne more in ne sme misliti brez cerkvene občine, da

*) „De hymnis et psalmis canendis ipsius Domini et Apostolorum habemus documenta, exempla, praecepta.“ G. Ang. Epist. 55. (IV. Conc. Tolet. can. 13.)

**) Kar se pa v premmozih izdajah že dolgo časa kakor nepotrebno izpušča.

ta mora vsaki čas s cerkvijo biti v naj tesnejši zvezi, da tedaj poezija in glasba morate biti taki, da je ta zveza, to občestvo mogoče, kakor tudi, da ravno na to je sv. cerkev v resnici vselej najbolj gledala; ali napačno je, to spodbudo vernih si misliti ko prvi in edini namen in jo na prvo mesto staviti kot geslo cerkvene poezije in glasbe. (Konec prih.)

Galín - Paris - Chev -ova metoda p ti po številkah.

Ni je stvari na svetu, da ne bi imela svojih zagovornikov in nasprotnikov, bodi si homeopatija, cepljenje k z, gajica, nedolжни *om* in *ega*, se v  da tudi Cecilijansko dru stvo in njegovo glasilo „Cerkveni glasbenik.“ Ima jih tudi nova metoda p ti po številkah, o kateri smo že v našem listu memogredé govorili ter obljubili jo bolj natanko razlo iti, ker je še malo znana. Mnogo se je že pisalo o tej metodi, a najbolj primeren zdi se nam članek, ki ga je pisal ve cak dr. Tratter za letošnji „Caecilien-Kalender“; tega hočemo tudi posneti in ga gg. pevskim učiteljem podati v preudarek.

Glasbena pisava po številkah se opira na resnico, da se vsi naši moderni tonovi načini v *dur* in *mol* bistveno med sabo nikakor ne ločijo, ker ima vsak dur-tonov način od tretje do  eterte stopnje, kakor tudi od sedme do osme interval pol tona, na vsih drugih stopnjah pa cel ton, tako da imamo prav za prav le en sam dur- in enako en mol-tonov način.  e se je toraj učenec ene dur- skale popolnoma naučil in  e jo morda tudi z latinskimi imeni *ut, re, mi, fa* i. t. d. pravilno peti zna, prične jo lahko z vsakim temeljnim tonom ter jo bode tudi doveršil; z enako gotovostjo in spretnostjo bode pel svoj *ut, re, mi* od temeljnega tona *des* začenši, kakor od *c* ali *h*. Njegov sluh tolikanj upliva na organ glasu, da vedno med 3. in 4., med 7. in 8. stopnjo poje polton, na vsih drugih pa celi ton.

Učenec ne čuti popolnoma nobenega druzega razločka med  kalami v *des, c* in *h*, kakor da se prva nekoliko vi e glasi. *) Na to resnico, ki se ne da ovreči, se moderna notna pisava prav nič ne ozira, ker rabi za pevske glasove kakor za instrumente 12—15 dur-tonovih načinov, ki pa večini naših pevcev zmiraj nerazumljivi ostanejo; zato se pa tudi oni ves čas svojega življenja ne nauče po svojih nogah hoditi, nikdar ne dospejo do samostojnosti, marveč se morajo za vsako pesem posebej vaditi. Nasproti pa pozna in rabi pisava s številkami le en dur- in en mol-tonov način. Temeljni ton dur- skale se zaznamova zmeraj z 1, sekunda z 2, terca s 3 i. t. d. Viso ina te 1 (temeljnega tona) se začetkom pesni naznani; n. pr. 1 = *es* se pravi: *Es* na glasoviru se vzame kot temeljni ton. Prvo višjo oktavo zaznamova metoda Galin-Paris-Chev -ova s piko nad številkami, prvo nižjo pa s piko pod številkami. Kadar bi izvanredno te 3 oktave ne zadostovale, se rabite po 2 piki zgoraj ali spodaj. To pokaže naslednja podoba:

6	7	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7	1	2		
..	..	⏟						⏟						⏟					
		nizka						srednja						visoka oktava.					

*) Vse drugače je pri igralcih na instrumente. Pianist n. pr. se mora 12—15 dur- skal učiti in vaditi, ker mora pri vsaki druge taste prijemati; gledé njega ohrani notna pisava svojo popolno pravico.

Ker temeljni ton vsih modernih mol-tonovih načinov za malo terco pod temeljnim tonom primernege mu dur-tonovega načina t. j. na njegovi 6. stopnji stoji, zato ga zaznamovamo s 6. Sekunda navzgor pade skup sè 7. stopnjo primernege dur-tonovega načina, terca s temeljnim tonom (1), kvarta z 2. in kvinta s 3. stopnjo; odtod nastane versta številke za mol-tonovo škalo 6 7 1 2 3 4 5 6.

Kadar se naključijo zvišanja (#), naznamimo jih s tem, da številko od leve spodaj proti desni zgoraj prečrtamo; znižanja (b) kaže številka od desne zgoraj proti levi spodaj prečrtana. Naslednji izgledi naj kažejo, kako da se note v številke spreminjajo.

a) Dur-tonovi načini:

1=C. 1 7̇ 6̇ 5̇ 4̇ 1 2 3 4 5 6 7 1̇ 2̇ 3̇ 4̇ 5̇ 1=G. 1 2 3 4 5 6 7 1 2 3 4 5 6 7 1

1=D. 3 4 5 4 5 4 3 || 1=A. 5 1 2 3 1 || 1=E. 5 3 4 3 2 1

1=H. 3 5 6 5 6 || 1=Fiš. 5 6 7 1 7 6 7 1

1=F. 1 2 3 4 5 6 7 1̇ 1=B. 1̇ 2 3 4 5 4 5 4 3 1

1=Es. 1 3 5 1̇ 7 6 7 1̇ 1=As. 1 5 1 3 5 4 5 4 3

1=Des. 5 4 3 2 1 1=Ges. 1 2 3 4 5 1

b) Mol-tonovi načini:

6=A. 6 5 4 3 2 1 7̇ 6̇ 6=E. 6 7 1 2 3 6 5 6

6=H. 3 6 1̇ 3 6 5̇ 4 5 6=Fiš. 3 6 7 1 2 3 6

i. t. d.

Namesto 12 do 15 raznih dur- in tudi toliko mol-tonovih načinov moderne notne sisteme rabi toraj pisava s številkami vedno le številke 1—7; kadar pevci-številkarji teh 7 znamenj v njihovih raznih glasbenih kombinacijah do dobrega znajo, tadaj so sè svojimi vajami gledé „zadetja“ pri konci.

Če v kaki skladbi nov tonov način nastopi, rabi se na konci prvotnega tonovega načina številka menjalka (*Wachselziffer*), ki kaže, katero stališče da ima zadnja nota v tonovem načinu, n. pr.:

1=G. || 5 3 2(1=5)1=C.5 6 5 3 ||

1=B. || 1̣ 2̣ 3̣ | 5̣ 4̣(5=1) || 1=F. 1 2 3 |

Tudi rhytmika ali takt se zaznamova enako priprosto. Ton, kateri se ima peti, se označi s številko, podaljšanje tona s piko poleg številke in pavza z ničlo. Gledé terpeža teh znamenj treba, da si zapomnimo:

1) Vsako samostojee znamnje (brez čerte zgoraj), bodi si številka, ničla ali pika velja en mahljej (*Taktstrich*, *Taktzeit*), n. pr.:

1 = F. || 1. 0 0 || 0 6 6 5 || 4 3 4. | 3... ||
um secundum verbum tu - um.

2) Znamnja, pod eno čerto stoječa, pridejo skup na en mahljej. Toraj pridete po dve osminki pod eno čerto, trijole (enako pri $\frac{6}{8}$, $\frac{9}{8}$, $\frac{6}{4}$ taktu) po 3, šestnajstink po 4; toda zadnjih ste po dve in dve še z drugo čerto zvezani.

1 = A. | 5 5 5 4 3 2 |
Ky-ri-e e-lei-son.

1 = Es. || 1̣ 2̣ 3̣ 4̣ 5̣ . 5̣ | 3̣ 0 0 1 2 3 | 4 3 3 2 . | 1 . . . ||

1 = C. || 1̣ 2̣ 3̣ 4̣ 3̣ 2̣ | 1̣ 5̣ . 4̣ | 3̣ . 2̣ 1̣ 0 3̣ | 5̣ 0 0 4̣ 0 0 | 3̣ 0 ||

|| 1̣ 2̣ 3̣ 4̣ 5̣ | 5̣ 4̣ 3̣ 2̣ | 1̣ 0 3̣ 4̣ | 5̣ . 4̣ 3̣ ||

Kakor se iz teh izgledov razvidi, traja vsaka pod eno čerto stoječa skupina, kakor tudi posamno stoječa znamnja natanko en del takta. V pisavi sè številkami imamo zmeraj vsak mahljej vidnega pred očmi; na prvi pogled vemo, kje prične ali neha prvi, drugi in tretji mahljej; pri notah pa stojé mnogokrat znamnja zelò zmešana in pevec jih mora še le zlagati ter natanko paziti, pri kateri noti ali pavzi drugi, tretji, četerti mahljej prične. Ker se iz jasnega zlaganja znamenj način takta sam od sebe pokaže, tudi ni treba, ga v začetku kake pesni še posebej zapisovati. Ako stoji || 5 4 3 | 1 . 3 || tudi koj vem, da moram $\frac{3}{4}$ taktirati; ako pa berem || 1 2 | 1 2 3 4 | 5 0 | berž izpoznam, da je pesem v $\frac{3}{4}$ taktu pisana.

(Dalje prih.)

D o p i s i.

— **Iz Šent-Vida nad Ljubljano.** — Ne vem sicer nič posebnega povedati o napredku cerkvene glasbe v naši farni cerkvi, kajti odkar smo začeli spolnovati cerkvena določila, do danes nismo „niti jedenkrat“ peli zlasti pri velikih svetih mašah drugače, kakor le to in tako, kakor zahteva dotično cerkveno določilo. Tukaj naj omenim, da pri nas imamo vsako mašo, pri kateri tudi duhovnik poje, naj si že bode z kadilom ali brez kadila, z leviti ali brez levitov, za veliko mašo. O tem se zlasti naši kritikarji ne strinjajo popolnem, vendar večina, in zlasti še prav posebno cerkvena določila terdijo, da vsaka maša, katero tudi mašnik poje, je slovesna velika maša. Vender se v taka določevanja ne bom vtikal, to naj drugi sodijo. Opirajoč se na zgornjo prepričanje, smo tudi v preteklem adventu, počenši s praznikom M. B. č. Sp., v celi osmini tega praznika, in potem pri zornicah vsako jutro peli pri veliki sv. maši „Ordinarium Missae“ cel, brez krajšanja in tudi za „Proprium Missae“ nismo, le strastnemu ljudskemu „zahtevanju“ na ljubo, peli kako domačo, ampak le liturgične speve. — Le po odpetem „Deo gratias“ smo zapeli vsako jutro tudi kako domačo in ljudje so bili zadovoljni, kakor sploh ne slišim nobenega godernjanja čez liturgično petje. —

Le odločno in možko je treba postopati, pa gre. Sicer pa ni nikoli zadosti priporočano, da naj organist nikoli poprej ne pusti peti kako novo skladbo, dokler jo on in pevci popolnoma dobro ne znajo.

Omenim naj tudi, da pri nas, zlasti v adventu zjutraj pri zornicah, pojemo nekaterikrat tudi „enoglasno“ z orgljami. Jaz bi vsakemu začetniku priporočal, da svoje pevce nauči eno ali dve maši peti enoglasno, kajti tako ne bo prišel nikdar v zadrego, da bi moralo zavoljo pomanjkanja pevcev liturgično petje izostati. Včasih enega ali drugega gerlo boli ali sploh iz kora izostane, ali kakor se zlasti v adventu rado pripeti, da se „zaleži“ kaj hoče organist začeti, kam se obrniti v takem slučaju? Tu je maša, ki se poje enoglasno, prava rešiteljica iz neljube zadrege. Da se enoglasnemu petju enoličnost odvzame, to se zgodi lahko na najmnogoverstnejši način. Vsaki, le količkaj nadarjeni organist, dá lahko tudi enoglasnemu petju neko vzvišenost in prijetnost. Ako pusti nekaj taktov peti celemu koru, nekaj le od enega, dveh ali treh pevcev, nekaj spremlja z orgljami močno, zopet drugo verstico bolj tiho, ali pusti kaki odstavek brez spremljevanja peti, dosegel bode tudi pri enoglasnem petju dosti efekta. Pri nas pojemo več Molitor-jevih maš enoglasno in vse na omenjeni način, se vé da se igra ali spremlja vse „legato“. Tako postavim pojemo prav velikokrat „Credo“ po tretjem napevu iz „Ordinarium Missae“, z Witt-ovem spremljevanjem, in ker smo po zgoraj navedenim načinu z glasovi in spremljevanjem spreminjali, so mi nekikrat rekli naš preč. g. župnik: „Danes ste pa novi Credo peli“, akoravno so omenjeno vero velikokrat že slišali. Pojemo pa imenovani prelepi in najkrajši napev za „Credo“ včasih tudi čveteroglasno po Foerster-jevi harmonizaciji. Novih skladb in avtorjev, od katerih kaj pojemo, ne bom tu našteval in skromni prostor „Cerkv. glasbenika“ krajšal, ker se samo ob sebi zna, da mora biti vedno kaj novega. — Pa še drugi pot kaj.

— **Iz Dolenjskega.*** — Kdor ima le količkaj pojma o cerkveni glasbi, mora se veseliti napredka njenega po raznih krajih naše domovine, kakor nam sporoča „Cerkveni glasbenik“. Vender je pa še mnogo fará, kjer se še ne najde niti najmanjši sled Cecilijanskega petja, kjer se še vedno po stari razvadi igrajo pred in po sv. maši marši, za medigre pa polke in valcerji. Taki orgljavci, katerim ni za drugega mar, ko za obilo biro, so v velik spodtikljej sosedom, ki imajo željo in voljo, vpeljati v svoji fari lepo in pristojno cerkveno orgljanje in petje. — Imel sem priliko, biti pri božji službi v neki farni cerkvi,

*) Marsikatero dobro misel ste izrazili v svojem dopisu, vendar pa nam oblika članka vsaskozi ne ugaja. Le Vaše kategorično zahtevanje, da sprejmemo Vaš spis, kakoršen je iz Vašega peresa prišel ter „da ga ne smemo pristriči, ali pa da ga veržemo v koš“, — je nas prisililo, ga nespremenjenega natisniti.

ki po Dolenjskem slovi, da se v nji lepo poje in orglja. Dostikrat sem poprej čul, da tacega petja ni z lepa kod, ko v I. Pa kaj sem našel! Pred in po blagoslovu marš, da je vse poskakovalo; „Tantum ergo“ pa se je pel prav po gledališko; enako tudi druge pesni. To pa se pravi na Dolenjskem lepo peti. Ko sem popraševal po vzrokih, zakaj se v fari, ki bi morala biti lahko drugim v izgled, kaj tacega terpi in celo odobruje, se mi je povedalo, da tako hočejo imeti kmetje, ki orgljavcu biro dajejo. Ko bi orgljavec kmetom ne ugajal, bi ne dobil niti polovice bire od sedanje. Tedej bira orgljavčeva je v cerkveni glasbi odločilni faktor, ne cerkev sama. Je li mogoče kedaj priti po tej poti do cerkvene glasbe v cecilijanskem duhu? —

Čuditi se je pa gotovo gospodom župnikom, katerim bi morala biti cerkvena glasba tako dobro v skerb, ko snaga v cerkvi, da jim je za njo tako malo mar, kakor se pri nas le pogosto nahaja. Ali se mar tudi oni za biro bojé? Jaz mislim, da tu ni vzroka iskati v strahu pred farani, ampak v malomarnosti in zaspianosti.

Če pogledamo po Dolenjskem, posebno v leskovski dekaniji orglje, ki so pravi skledniki ne pa orglje, tako bomo kmalu presodili, koliko je zastran cerkvene glasbe tu ura bila. Ko bi hotel orgljavec na take orglje dobro igrati moral bi biti čudodelnik, ne samo umetnik. Za vse se še najde denar, le za popravo orgelj, da ne rečem, za napravo novih, ga pa ni.

Ravno taka je tudi s pevkami in petjem. Če hočemo imeti lepo ubrano petje, treba je truda in vztrajnosti, da se kaj doseže, zraven pa tudi časa in dobre volje od strani učitelja in pevk. Res je, da dekleta rade pojejo, in da si štejejo v čast, biti cerkvene pevke; ali to vse ne zadostuje, če hočemo napraviti dobre koré. Pevke nimajo vselej toliko časa na razpolaganje, kakor bi bilo želeti, da bi se kaj prida naučile; zato je treba jih nekoliko odškodovati, da njih stariši zamude časa toliko ne čutijo, ki imajo vendar-le, kar čas zadeva, prvo besedo govoriti. Zato naj bi cerkvena predstojništva, ki imajo dosti denarja za nepotrebno streljanje, odločila tudi vsako leto nekaj goldinarjev za pevke. Pevke bi bile gotovo zadovoljne in hvaležne za vsako priznanje, in orgljavcu bi se ne prigodilo tako lahko, kakor se je že meni večkrat, da bi ga pevke o največjih praznikih na cedilu pustile. Treba bi pa tudi bilo in sicer silno, da duhovni gospodje ljudstvo za cecilijansko petje vnemajo ter ga iz prižnice v tej zadevi podučé; drugače smo le orgljavci krivi, da nečemo ali pa neznamo peti okroglih, kakor jih pojejo tako imenovani „orgljavci za biro“.

Tudi knjižice, sekirice, potreben papir in če je treba tudi glasbino orodje naj bi omisljale cerkvena predstojništva, ker orgljarski dohodki niso taki, da bi si orgljavec vse to sam omisliti mogel.

— **Jagerše na Goriškem**, dné 27. decembra 1880. — Kogar ne veselijo božični prazniki, pač nema keršanskega čutja. Visokost teh praznikov pa posebno povzdiguje služba božja in lepo cecilijansko cerkveno petje. Kako smo pri nas o tej priliki peli, se tukaj poroča. O polnoči: „Te Deum laudamus“ iz Cecilije od Kam. Mašeka. Foersterjeva maša „in h. st. Ceciliae“ s celim Credo, maša jako priljubljena. Za Graduale „Jesu, dulcis memoria“, Glasbenikova priloga 6. 1879; offertorium „Laudes Deo perenniter“, koral iz „musica sacra“ od Kothe-a — za prvo poskušnjo. „Tantum ergo“ — recte „Pange lingua“ iz „Mettenleiter musica divina“. Pri II. sv. maši: Hribarjev „Pred Bogom“ A-dur, potem Božičnice: staročeska „Pridite molit“ in „Zveličar“, obe od Foersterja, pesmi prelepi in polni pobožnega duha. Pri veliki (III.) maši: Schweitzerjeva „missa in hon. ss. Infantis Jesu“ celi Credo. Vzelo se je tudi „Introitus“, ker besede: „Puer natus est nobis“ etc. so se prilegle; napev „Laudes Deo perenniter“, samo zaradi teksta so se morale v nekaj taktih pol note na čertinke razdeliti. Graduale „Jezu redemptor“ od Gasp. Ett-a. Offertorium „Laetentur coeli“ od Mitterer-ja (gre prav za pravo le pri I. maši). „Tantum ergo“ od Hudovernika, priloga Glasbeniku, in litanije Foersterjeve. Razun tega peli smo po veliki noči še dva prelepa offertorija „Domine Deus“ in „Justorum animae“ od Witta o dotičnih praznikih. V adventu pesmi večinoma iz „Cerkv. glasbenika“. Pevski kor: 10 pevcev.

Da bi v prihodnjem letu v cecilijanskemu petju še bolj goreče napredovali, pomozí Bog in sv. Cecilija.

Razne reči.

— V zadnji števec „Cerkv. glasbenika“ se je bilo poročilo o novih jelšanskih orgljah zaradi pomanjkanja prostora tako skercilo, da moramo danes še nekoliko verstic pristaviti. — Omenjene orglje imajo sledeče spremene: 1. Principal 8'; 2. Fugaro 8'; 3. Salicional 8'; 4. Bordunal 8'; 5. Gamsov rog 4'; 6. Oktavo 4'; 7. Flavto 4'; 8. Miksturo (?); 9. Subbas 16'; 10. Violon 16'; 11. Pozavno 8'. — Mojster Fr. Rieger, pri katerem se je g. Ign. Zupan ml. nekoliko časa učil, piše, da se orglje sè sapnico na stožke pri malem številu spremenov močnejše glasé, nego orglje več spremenov z navadno sapnico na vlake; zato se bode zdel marsikomu n. pr. spremen „fugara“ ali „salicional“ premočan. Pri navadnih sapnicah imajo namreč vsi toni istega spremenena eno samo, splošno, veliko sapnico; pri sapnicah na stožke pa ima vsak ton zase svojo majhno sapnico in zato je igra tu tako gladka in izravnana. Želimo toraj gg. Zupanu in sin., da bi mogli kmalu izdelati večé orglje, pri katerih bi pokazali vsestranski napredek, kakor so že pri jelšanskih jako hvalno začeli.

— Nizozemskega gregorijanskega društva 1. občni zbor je bil jako sijajen. Bilo je navzočih okoli 350 duhovnikov. Zagotovilo papeževnega poslanca, ki se je tudi zborovanja udeleževal: „Ta dan bode sv. Očetu veliko veselje napravil; vse Jim hočem sporočiti“, je pouzročilo burno ploskanje.

— „Kirchenchor“ poroča iz opatije Emaus v Pragi, kjer so se lani naselili beuronski benediktini, veleznani koralisti, to-le: Ob nedeljah in praznikih je naša cerkev prenapolnjena, ob delavnih polna in celó naš kompletorij ob osmih zvečer privabi mnogo pobožnih duš, ki sè sv. blagoslovom tu svoje delo končajo. Koj perve dni smo prišli v živo dotiko z živahnim in k petju berž pripravljenim národom. Peli smo lavretanske litanije latinsko in vsa velikanska množica je jela odpevati „Ora pro nobis“. Odsihmal pojemo vsako nedeljo in o družih prilikah z ljudstvom latinsko. Pri šmarnicah smo šli še dalje; peli smo svoje nam drage pesmi, večjidel iz srednjega veka; dva meniha sta predpevala, ves zbor pa je ponavljal refrén. Ti priprosti in vendar toliko ljubki napevi so vzbudili pri ljudstvu veselje do petja, tako da je njegovo prepevanje nas same povzdignilo. Pri nobenih šmarnicah še nismo toliko peli, kakor pri zadnjih. Vidite toraj, da smo v dobra tla presajeni, dasitudi se ne manjka velikih ovir, izmed katerih različnost jezika ni najzadnja.

— Rimski kapelniki nič kaj ne marajo za gregorijansko šolo. To ni nič čudnega; kdor bi pa menil, da so misli in želje rimskih glasbarjev iste, kakor rimskega duhovništva in plemstva, ta bi se motil. Nedavno so sv. oče g. Bluma, muzika iz Badenskega, k sebi pozvali ter mu sami naročili, da cerkv.-glasbeno vprašanje popiše in potrebne predloge o reformi stavi; tudi s kanonikom Fr. Liszt-om so sv. oče pred kratkem o cecilijanskem napredku govorili in mu svojo zadovoljnost in veselje nad dobrimi uspehi izrazili. Kardinal de Luca je tudi že izrekel željo, v svojem deškem semenišči ustanoviti podružnico gregorijanske šole. — Naša reč tedaj v Rimu dobro napreduje.

Oglasnik.

K blagoslovu. (Častimo Te — Sveto — Nikdar nas ne zapusti) s pred-, med- in poigro, razstavno in sestavno (2-, 3- ali 4glásno) z velikimi tipami na svitlo dal Ant. Foerster. Na tervi papir prilepljen zelo ustreza na koru orgljavcu, pa tudi pevcem. Besede so bile 18. dec. 1878 od visokočastitega knezoškofijskega ordinariata poterjene. Prodaja skladatelj po 13 kr. (s poštnino 2 kr. več).

NB. Današnje številko „Cerkv. glasbenika“ pošljemo vsim č. č. bralcem, kateri so ga dobivali lansko leto; ako bi ga kdo ne hotel letos prejemati, prosimo, naj si prihrani naslov in kazalo lanskega letnika, ta list pa s prilogo naj pošlje nazaj. Kdor obderži to 1. števec, zapišemo ga med naročnike. Opravništvo.

Pridana je listu 1. števec. prilog.

Odgovorni vrednik lista Janez Gnjevda. — Odgovorni vrednik muzik. priloge Anton Foerster. Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.